

men i Tydsk, har to forskjellige Characterer for det; der ellers kun var Gjenstand for een, nemlig for dansk Grammatik og for Læsning, og naar han altsaa i disse Sag har erhvervet sig fornøden Dygtighed, og som følge deraf erholder en god Examinenscharacter, faaer det en overveiende Indflydelse paa Examinens Udsald, naagtet han er meget tilbage i flere andre meget vigtige Sag. Det Spørgsmaal, hvorvidt man i 1824 har gjort vel i at indskrænke de Fordringer, der i de ældre Anordninger gjordes til Seminarierne, er nærværende Sag aldeles uvedkommende. Det er tvivrigt ingenlunde, som den ærede Forslagsstiller meente, Tilfældet, at det, at Examinensgjenstandene bleve indskrænkede, hidrørte fra den indbyrdes Underviisnings Indførelse, men det hidrørte derfra, at flere kyndige Mænd meente, at saaledes som Seminarierne dengang vare indrettede, indpodede man de Unge altfor mange Slags Kundskaber til Skade for den fornødne Grundighed i det; der var vigtigst, ligesom den seminaristiske Dannelse ellers kom til at kræve en saa lang Tid, som man ei kunde vente, at et tilstrækkeligt Antal vilde anvende derpaa. Men det fandtes og nødvendigt at indskrænke de paa Seminarierne medgaaende Omkostninger. Impulsen hertil kom ikke fra Cancelliet men fra Finantsdeputationen, idet adskillige Indtægter, som Seminarierne forhen havde havt, nægtedes dem. Man var nødt til at indskrænke sig saaledes, at man deels maatte formindste Seminariernes Antal og deels de Fordringer, som man gjorde til Seminarierne. Det har i en længere Tid under den fortsatte almindelige Velstand hos Landmanden og hans større Begjærighed efter Dplysning været Gjenstand for Overveielse, om man ikke paa ny burde indføre flere Underviisningsgjenstande ved Seminarierne; men ligesom dette vistnok har sin anbefalelige Side, saaledes har det ogsaa en anden, hvorfra der kan reise sig nogen Betænklighed. Der opstaaer blandt Andet den Betænklighed, at for nærværende Tid er Seminaristernes Antal i betydeligt Afstaaende; man har meget ondt ved at faae Seminarister til at besætte de ledige Skolelærereembeder og til de ledige Hjelpeleerereposter, hvortil der saa ofte er Trang, og det er der-

for et stort Spørgsmaal, om man ikke ved adskillige Skoler spænder Fordringen for høit. Da Skolelærernes Kaaer ere kun paa enkelte Steder forbedrede, er det let tænkeligt, at, naar man gjorde større Fordringer til Seminarister, vilde man ikke kunne faae saaledes dannede Personer til disse Poster. Der har derfor været Spørgsmaal, om der ikke skulde indrettes en dobbelt seminaristisk Examen, een, som var strengere end den sædvanlige, og som udfordredes til de Skolelærereembeder i Kjøbstæder eller i de Landdistricter, hvor Skolelærernes Kaaer vare bedre end sædvanligt, og hvor Begjærigheden efter en større Dplysning og Underviisning var større end i de øvrige Skoler. Som sagt, denne Plan har længe været paatænkt, men Udforelsen har sine store Vanskeligheder, og ialfsald udfordres der større Opoffrelse fra Statens Side end hidtil. Jeg skal ikke nærmere fremhæve de enkelte Bemærkninger, jeg kunde have at gøre ved Lovudkastet, idet der senere vil blive givet mig Leilighed dertil, hvis Sagen mod Formodning skulde gaae videre. Men det, som jeg fornemmelig vil lægge Vægt paa, det er deels, at Sagen ifølge sin Natur ikke henhører under Rigsdagens Afgjørelse, og deels, at den heller ikke er saaledes forberedt, som en Sag, der angaaer saa specielle Institutioner, bør være. Saaledes skal jeg henstille Sagen til det ærede Things Bedømmelse.

Scherning: Jeg vil meget opfordre den ærede Forslagsstiller til, ved at tage sit Forslag tilbage, at spare Forsamlingen den ubehagelige Nødvendighed at stemme, som jeg ventet Mange ville gjøre, imod dets videre Fremme. Jeg troer, at den ærede Minister har fuldkommen Ret i, at det, som Forslaget gaaer ud paa, ikke kan være Gjenstand for en Lovgivning, som udgaaer fra Rigsdagen. Det omfatter en Række Enkeltheder, som vilde skabe os idelige Forlegenheder, dersom vi fastsatte den ved Lov. Lad os forudsætte, at en Lærer, efterat have beskæftiget sig med denne Underviisning i lige saa lang Tid, som den ærede Forslagsstiller, kom til det Resultat, at de her foreslaaede Talforreelser ikke vare tilstrækkelige til at godtgjøre, at Candidaten havde lært, hvad han burde lære, saa skulde her atter fremkomme et Lovforslag for at forandre dem; men